

ด่วนที่สุด

ที่ พร ๐๐๒๓.๓/ว ๔๘๒๖

ศาลากลางจังหวัดแพร่
ถนนไชยบูรณ์ พร ๕๔๐๐๐

๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง คู่มือการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และนายกเทศมนตรีเมืองแพร่
อ้างอิง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๖.๓/ว ๕๒๕๘
ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๗ กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้สถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งสังกัด ใช้หลักสูตรแกนกลางเป็นกรอบทิศทางในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งปัจจุบันใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่มีการปรับปรุงมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และสาระภูมิศาสตร์ รวมทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน (Standards-based curriculum) นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า สถานศึกษามีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพให้มีบทบาทสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การออกแบบหลักสูตร และบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อนำสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดทำหนังสือ “คู่มือการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑” ขึ้น โดยใช้กรณีศึกษาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย เป็นกรอบแนวทางในการนี้ขอความร่วมมือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาในสังกัดพิจารณานำไปใช้ประโยชน์ และประยุกต์ใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณภาพ มีความหลากหลาย เหมาะสมกับสมรรถนะของผู้เรียนต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณา สำหรับอำเภอขอความร่วมมือแจ้งเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีโรงเรียนในสังกัดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธাত্রี บุญมาก)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร. ๐-๕๔๕๓-๔๑๑๙ ต่อ ๓๐๕

ผู้ประสานงาน คุณเรียนนภา โกสิน

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๖.๓/ว ๕๒๕๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง คู่มือการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สรุปลขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและรูปแบบเอกสารหลักสูตร จำนวน ๑ ชุด

๒. คิวอาร์โค้ดไฟล์หนังสือ “คู่มือการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑” จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๗ กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้สถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งทุกสังกัด ใช้หลักสูตรแกนกลางเป็นกรอบทิศทางในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งปัจจุบันใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่มีการปรับปรุงมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และสาระภูมิศาสตร์ รวมทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน (Standards-based curriculum) นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า สถานศึกษามีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพให้มีบทบาทสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การออกแบบหลักสูตร และบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อนำสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน ในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดทำหนังสือ “คู่มือการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑” ขึ้น โดยใช้กรณีศึกษาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย เป็นกรอบแนวทางในการนี้ขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาในสังกัดพิจารณานำไปใช้ประโยชน์ และประยุกต์ใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณภาพ มีความหลากหลาย เหมาะสมกับสมรรถนะของผู้เรียนต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายเอกวิทย์ มีเพียร)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น

กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น

โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๕๓๑๒

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๒๑-๓ ต่อ ๒๑๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๖.๓/ว ๔๒๕๘ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ เรื่อง คู่มือการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและรูปแบบเอกสารหลักสูตร

สถานศึกษามีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ โดยการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน อย่างมีประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด เกิดสมรรถนะสำคัญ ตลอดจนมีคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การออกแบบหลักสูตรให้ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ และส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ อย่างเหมาะสมตามบริบท ความพร้อม สภาพเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละพื้นที่ ให้ความสำคัญในเรื่อง การมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการ ศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ฯลฯ

ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน : คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ ของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

๒. วิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ : อาทิ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ข้อมูลจากการวิเคราะห์ สภาพ ปัญหา จุดเน้น ความต้องการ ของชุมชนและของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ตลอดจนความต้องการของผู้เรียน

๓. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา : พิจารณาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร สถานศึกษา (เวลาเรียน รายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) คำอธิบายรายวิชา แนวการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเกณฑ์การจบการศึกษา

ทั้งนี้ สถานศึกษาจะต้องจัดทำระเบียบการวัดและประเมินผล เพื่อใช้ควบคู่กับหลักสูตร สถานศึกษาด้วย

๔. ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพหลักสูตร : เมื่อจัดทำร่างหลักสูตรสถานศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้มีการพิจารณาคุณภาพ ความถูกต้อง เหมาะสม โดยสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ หรือการรับฟังความคิดเห็นผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ก่อนเสนอ ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

๕. นำเสนอร่างเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา และระเบียบการวัดประเมินผล ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ หากมีข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ ก็ให้นำ ข้อเสนอแนะดังกล่าวไปพิจารณาปรับปรุงร่างหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสม ชัดเจนยิ่งขึ้น

๖. จัดทำเป็นประกาศหรือคำสั่งเรื่องให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษา

๗. ใช้หลักสูตรสถานศึกษา : ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาไปกำหนดโครงสร้างรายวิชาและ ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ จัดทำแผนการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตาม เป้าหมาย

๘. นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร : ดำเนินการติดตามผลการใช้หลักสูตร อย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ เพื่อนำผลจากการติดตามมาใช้เป็นข้อมูลพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มี คุณภาพและมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

องค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา

๑. ส่วนนำ : ข้อมูลในส่วนนี้ช่วยให้ครูผู้สอนทราบถึงเป้าหมายโดยรวมของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียน เช่น วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา เป็นต้น

๒. โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา : เป็นส่วนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดรายวิชาที่จัดสอนในแต่ละปี / ภาคเรียน ซึ่งประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พร้อมทั้งจำนวนเวลาเรียน หรือหน่วยกิตของรายวิชาเหล่านั้น

๓. คำอธิบายรายวิชา : เป็นรายละเอียดที่ช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนจะเรียนรู้อะไรจากรายวิชานั้น ๆ ในคำอธิบายรายวิชาจะประกอบด้วยรหัสวิชา ชื่อรายวิชา ประเภทรายวิชา (พื้นฐาน/เพิ่มเติม) กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้นที่สอน คำอธิบายให้ทราบว่าเมื่อเรียนรายวิชานั้นแล้วผู้เรียนจะมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ หรือเจตคติอะไร ซึ่งอาจจะบ่งชี้ให้ทราบถึง กระบวนการเรียนรู้หรือประสบการณ์สำคัญที่ผู้เรียนจะได้รับด้วยก็ได้

๔. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน : เป็นส่วนที่สถานศึกษากำหนดให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ ประกอบด้วยกิจกรรม ๓ ลักษณะ ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยระบุแนวทางการจัด เวลา และแนวทางการประเมินกิจกรรม

๕. เกณฑ์การจบการศึกษา : เป็นส่วนที่สถานศึกษากำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะจบการศึกษาในแต่ละระดับโดยพัฒนาเกณฑ์ดังกล่าวให้สอดคล้องสัมพันธ์กับเกณฑ์การจบหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางฯ

การจัดทำรูปเล่ม และการจัดแบ่งจำนวนเล่มของหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นอยู่กับสถานศึกษาจะพิจารณาตามที่เห็นสมควร สถานศึกษาควรรวมองค์ประกอบสำคัญทั้ง ๕ ประการข้างต้นไว้ในเล่มเดียวกันทั้งหมด ทั้งนี้ อาจพิจารณาแยกเล่มหลักสูตรแต่ละระดับก็ได้ เช่น แยกหลักสูตรระดับประถมศึกษา และหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาออกจากกันคนละเล่ม ซึ่งสถานศึกษาสามารถพิจารณาได้ตามความเหมาะสม

ในการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การเรียนการสอนในระดับชั้นเรียน ครูผู้สอนจะต้องจัดทำโครงสร้างรายวิชา (รายชื่อหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา) และออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งหากสถานศึกษาต้องการจัดทำเป็นเอกสาร ก็สามารถจัดทำเป็นเอกสารประกอบหลักสูตร ไม่จำเป็นต้องไปบรรจุไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา เพราะโครงสร้างรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

ให้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้แล้วเสร็จ
ภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่
ทุก ๆ ปีการศึกษา

กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น
กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๖.๓/ว ๔๒๕๘
ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ เรื่อง คู่มือการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

คิวอาร์โค้ดไฟล์หนังสือ
“คู่มือการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑”

bit.ly/3HkEVwz

สิ่งที่ส่งมาด้วย

ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๖.๓/ว ๔๒๕๘
ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๕
เรื่อง คู่มือการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. สรุปขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและรูปแบบเอกสารหลักสูตร

bit.ly/3G4XwdZ

๒. คิวอาร์โค้ดไฟล์หนังสือ “คู่มือการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑”

bit.ly/3HkEVwz